

μιονίδι, πρὸς ἐπιθεώρησιν τοῦ πατρῷου πλοίου *Περικλέους*, προσωρμισμένου τότε ἐκεῖ ἐν ἀφοπλισμῷ. Ἦτο σχεδὸν ἐσπέρα καὶ οἱ ἰδιοκτῆται διέταξαν τὰ τοῦ δείπνου· τούτων δ' ἐτοιμασθέντων, κατεκλήθημεν εἰς τὸ δειπνῆσαι. Σοβαροὶ ἦσαν οἱ γονεῖς, ἡ δὲ ἡσυχία τοῦ ὁρμου, ἡ ἔκτακτος ἐμφάνισίς μου εἰς πολεμικὸν πλοῖον ἐκράτουν καὶ ἐμὲ σῆλουν καὶ σιωπηλόν. Ὑπηρετεῖ δ' ἐν τῷ δωματίῳ τῆς ἐστίασεως συνομηλῆς μ' ἐμὲ νεανίας (δικταετής), γοργότατα μὲν τὰ προσταττόμενα ἐκτελῶν, προθυμότατα δὲ τὴν κενουμένην φιάλην ἀναπληρῶν ἐκάστοτε. Μόλις ὀλίγους ἀνταλλάξαντες λόγους οἱ συνδαιτυμόνες μ' ἐρώτησαν περὶ τὸ πέρας τοῦ δείπνου, ἂν γνωρίζω ἐθνικὰ ἄσματα· τοὺς ἀπήντησα ἀφελῶς, οὐχί. Τί λοιπὸν μανθάνεις εἰς τὸ σχολεῖον; μὲ λέγει· ὁ πατὴρ θυμοειδῶς πως· τὸν Λουκιανόν, πάτερ, ἀπεκρίθην, καὶ ἤρχισα ἀπαγγέλλων «ἄρτι μὲν ἐπεπαύμην εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶν ἔτι τὴν ἡλικίαν πρόσθετος ὢν κτλ.» Ἐφάνην παραδόξως ἀκατάληπτος καὶ εἰς τοὺς δύο· στρέψας τότε ἀμέσως ὁ πατὴρ τὸ πρόσωπόν του πρὸς τὸν ζωηρῶς ὑπηρετοῦντα παῖδα, «Σὺ δὲ τί ἠξεύρεις; τὸν ἐρωτᾷ, γνωρίζεις τραγούδια τῆς ἐπαναστάσεως; — Μάλιστα, ἀπήντησεν ὁ νεανίας. — Λέγε, λοιπὸν», βράχδαίτοι τὸν εἶπον καὶ οἱ δύο διὰ μιᾶς φωνῆς πρὸς αὐτὸν ἀμέσως ἐπιστήσαντες τὰ ὅμματα πρόκριτοι· ὁ δὲ ἐκχύσας τρομερὰν τραγουδίου φωνὴν διασκαλίζει πλατυστόμω·

Φίλοι μου συμπατριῶται,
Δούλοι νῆμεθα ὡς πότε
Τῶν ἀφρείων Μουσουλμάνων,
Τῆς Ἑλλάδος τῶν τυράννων! κτλ.

Δίχως νὰ χάσῃ μήτε στιγμήν, μεταστρέψας τότε πρὸς ἐμὲ ἐκθαμβὸν διὰ τοῦ νεανίου τὴν τόλμην καὶ τὰς γνώσεις, ὁ πατὴρ μὲ δίδει ἐν ῥάπισμα ἀπὸ τὰ σπανιώτατα.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Ἄν ὑπάρχῃ τι, τὸ ὁποῖον διδάσκει ἀσφαλῶς ἡ ἱστορία, εἶναι ὅτι ἡ χάρις, ἡ εὐφυΐα, ἡ ἀνδρεία, ἡ τύχη καὶ αὕτη ἡ περιουσία δὲν εἶναι ἀγαθὰ ἀληθῆ εἰ μὴ καθ' ὅσον ρυθμίζονται ὑπὸ τοῦ ἠθικοῦ αἰσθηματος. Τὸ ἠθικὸν αἶσθημα εἶναι ἐν τῷ βίῳ ὅτι, τὸ αἶσθημα τοῦ καλοῦ εἶναι ἐν τῇ τέχνῃ. Καὶ καθὼς ἐκ καλλίστης ὕλης δύναται νὰ σχηματισθῇ σφύδρα ἀπειρόκαλον ἔργον, οὕτω ἐκ καλλίστων προτερημάτων δύναται νὰ προκύψῃ κακοθέστατος ἄνθρωπος. (Κ. Παπαρρηγόπουλος.)

* * Θὰ ἤθελες νὰ εἶσαι βασιλεὺς; Κακὴ φιλοδοξία κατὰ τὴν γνώμην μου· ἐὰν ὅμως τὸ ἐπιθυμῇς διακαῶς, τίς σὲ ἐμποδίζει νὰ λάβῃς ἐν σκῆπτρον; Ἐχεις ὀλόκληρον βασιλεῖον ἐντὸς τοῦ ἑαυτοῦ σου· βασιλεύσε, καὶ πρὸ πάντων κυβέρνησε φρονίμως τὰ πάθη σου. (Gellert.)

ΔΗΜΟΤΙΚῆ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

Η ΕΠΑΝΟΔΟΣ

Ἐρρόδια· ἡ ἀνατολὴ καὶ ἡμερῶν ἡ δύσι·
Γλυκοχαρίζουν τὰ βουνά κι' ὁ αὐγερινὸς τραβιέται,
Πᾶν τὰ πουλίκια ἔς τὰς βοσκαίς κι' ἡ ὡμορφίς ἔς τὴν βρύσι,
Βγαίνω κι' ἐγὼ κι' ὁ μαυρὸς μου μὲ τὰ λαγωνικά μου·
Βρίσκω μία κόρη πῶπλενε ἀπὸ μακρυἀρῆνια γούρνα,
Τὴ χαιρετῶ, δὲ μοῦ μιλεῖ, τῆς κρένω, δὲ μοῦ κρένει·
«Κόρη γιὰ βγάλε μας νερό, τὴν καλὴ μοῖρα νάχῃς,
Νὰ πῶ κι' ἐγὼ κι' ὁ μαυρὸς μου καὶ τὰ λαγωνικά μου.»
Σαράντα σίκλους ἔδωλε, ἔς τὰ μάτια δὲν τὴν εἶδα,
Κι' ἀπάνω ἔς τοὺς σαράντα δυὸ τὴ βλέπω δακρυμένῃ.
«Γιατὶ δακρῶνεις λυγρὴ καὶ θαυραναστενάξεις;
Μήνα πεινᾷς, μήνα διψᾷς, μὴν ἔχῃς κακὴ μάνα;»
«Μήτε πεινῶ, μήτε διψῶ, μήτ' ἔχω κακὴ μάνα·
Ἔνε μου κι' ἂν ἐδάκρυσαι κι' ἂν βαρυαστενάξω,
Τὸν ἄνδρα ἔχω ἔς τὴν ξενιτειά, ἐδῶ καὶ δεκα χρόνους,
Κι' ἀκούη τρεῖς τὸν καρτεροῦ, πέντε τὸν παντεχνάινω,
Κι' ἀπὲ θὰ κόψω τὰ μαλλιά, καλόγερρα θὰ νὰ γένω,
Θὰ πάγω σ' ἔρμα βουνά, νὰ στῶσω μοναστήρι,
Ἦκειόν νὰ τρώγ' ἡ ξενιτεία κι' ἐμὲ τὰ μαυρὰ ῥάσα.»
«Κόρη ὁ καλὸς σου πέθανε, κόρη ὁ καλὸς σου ἡ χάθη,
Κ' ἐγὼ παπάδες πλέρωσα κι' εἶπε νὰ μὲ πλερώσῃς,
Κ' ἐγώκαμα τὰ κλόδα κι' εἶπε νὰ τὰ πλερώσῃς,
Τὸν ἔδωκα κι' ἐνα φιλὶ κι' εἶπε νὰ μοῦ τὸ δώσῃς.»
«Βο' ἂν παπάδες πλέρωσες, διπλὰ νὰ σὲ πλερώσω,
Κι' ἂν ἔκαμες τὰ κλόδα, διπλὰ νὰ σοῦ τὰ δώσω,
Μὰ γιὰ τ' ἐκεῖνον τὸ φιλὶ, τρέχα καὶ γύρευέ το.»
«Κόρη μου γῶμ' ὁ ἄντρας σου, ἐγῶμαι κι' ὁ καλὸς σου.»
«Πές μου σημάδια τοῦ σπιτιοῦ, καὶ τότε σοῦ πιστεύω.»
«Ἐχεις μηλιά ἔς τὴν πόρτα σου καὶ κλημά ἔς τὴν αὐλὴν σου,
Κ' ἔχεις καὶ μὲ τὰ χέρια σου μιὰ λειμονιά φτεμένη.»
«Κάποιος κακὸς μου γείτονας σοῦ τάπε καὶ τὰ ξέρεις·
Πές μου σουσοῦβια τοῦ κοριοῦ, καὶ τότε σοῦ πιστεύω.»
«Ἐγεις ἑλῆθ' ἔς τὰ στῆθια σου κ' ἑλῆθ' ἔς τὴν ἀμασκάλην,
Κι' ἀνάμεσα ἔς τὰ δυὸ βυζία τ' ἀντροῦ σου φυλαχτάρι.»
«Ἔνε μου σ' εἰς ὁ ἄντρας μου, ἐσύ ὦσαι κι' ὁ καλὸς μου.»

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Ποῖα τὰ κατὰλληλα φά πρὸς παραγωγὴν
καλῶν ὀρνίθων.

Οἱ περὶ τὴν ὀρνιθοτροφίαν ἀσχολούμενοι παρατήρησαν, ὅτι οἱ νεοσσοὶ τῶν ὀρνίθων ἢ ἀλεκτρονίδων καὶ οἱ τῶν λοιπῶν οἰκιακῶν πτηνῶν, τοῦ ψοῦ ἐξεληθόντες ἔχουσι βάρος κατὰ $\frac{1}{3}$ ὀλιγώτερον τοῦ βάρους τοῦ ψοῦ, ἥτοι $\frac{2}{3}$ διὸ συνεπέραναν λογικῶς, ὅτι τὸ μέγεθος τῶν ὀρνίθων ρυθμίζεται κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ ψοῦ. Ἐάν τις λοιπὸν θέλῃ νὰ παραγάγῃ θαρεῖς καὶ εὐτραφεῖς νεοσσοὺς μέλλοντας βραδύτερον ν' ἀναπτυχθῶσιν ἀναλόγως τῆς ἰσχύος τῆς βρεφικῆς αὐτῶν ἡλικίας, πρέπει νὰ ἐκλέγῃ πρὸς ἐπωασμὸν τὰ θαρύτερα φά. Ἐκαστον ψὸν φαίνεται θεδαιῶς ὁμοιον πρὸς ἕτερον· ὡς πρὸς τὸ θάρος ὅμως καὶ τὸ μέγεθος διαφέρει οὐσιωδῶς. Ἐνθ' δὲ ἐκ τῶν μικρῶν ψῶν 16 μόνον ἀποτελοῦσι βάρος 186 δραμίων, ἐκ τῶν μεγάλων ἀρκοῦσι μόνον 7 τῶν τελειωταίων ἐπομένως οἱ νεοσσοὶ θὰ ἐξελθῶσι κατὰ τὸ διπλάσιον μεγαλειότεροι, ὅπερ εἶναι οὐσιωδέστατον διὰ τὴν ὀρνιθοτροφίαν, διότι εἶναι ἀναντίρρητον, ὅτι τὰ ζῶα τὰ κατὰ τὴν νεαρὰν αὐτῶν ἡλικίαν ἰσχυρὰ ὄντα καὶ βραδύτερον δεικνύουσι μείζονα γονιμότητα καὶ ἀνάπτυξιν εὐρύστων ἀπογόνων.

Πέτρος.—'Αλλὰ τί λοιπὸν παράγει ὁ ἔμπορος ἐργαζόμενος;

Διδάσκαλος.—Πολλὰ πράγματα! Ἡ ἐργασία τοῦ μᾶς κάμνει νὰ ἔχωμεν καφὲν, ὀρύζιον, σάκχαρι, ἀρωματικὰ εὐθηνότερα, καὶ ἄλλα ἀκόμη πράγματα. Ἄπαντα δὲ ταῦτά εἰσιν ἐργασία διανοητικῇ.

Γρηγόριος.—'Αλλ' ὅσοι ἐργάζονται διανοητικῶς, δηλ. ὅσοι παρέχουσιν ὑπηρεσίας εἴτε διὰ τῆς διανοίας των εἴτε διὰ τῶν γνώσεών των, πληρώνονται οὕτως ἢ ἄλλως, ἐνῶ τὰ χρήματα δὲν ἐργάζονται. Διατί ἀμείβουσι τοὺς δανείζοντας (διατί τὸ κεφάλαιον φέρει τόκον);

Διδάσκαλος.—Τὸ σφυρίον δὲν ἐργάζεται, οὕτε ἡ βελόνη, ἀλλ' ἡ χεὶρ ἥτις κρατεῖ τὴν ἐργαλίαν καὶ ὁ νοῦς ὁ ὁποῖος διευθύνει ἢ ὀφείλει νὰ διευθύνῃ τὴν χεῖρα. Ὡστε τὰ χρήματα εἶναι ὄργανον—ἡ ἀντιπροσωπεύουσι τὰ ὄργανα δι' ὧν δύναται τις νὰ ἀγοράσῃ,—ἡ διάνοια ὅμως κανονίζει τὴν χρῆσιν.

Ἴδετε, π.χ., τὸν ἔμπορον περὶ τοῦ ὁποίου σᾶς ὁμίλουν· ἐρίνωσκεν ὅτι ὁ καφὲς θὰ λείψῃ· γράφει εἰς τινα παραγωγέα (φυτευτὴν) τοῦ καφὲ ἐν Βραζιλίᾳ, καὶ ἀγοράζει παρ' αὐτοῦ 100,000 δρ. καφέ. Φορτώνει τὸν καφὲν τοῦτον ἐπὶ πλοίου τινὸς διὰ νὰ τὸν μεταφέρῃ εἰς Εὐρώπην. Δυστύχημά τι θαλάσσιον καταστρέφει τὸν τε καφὲν καὶ τὸ πλοῖον. Ἀγοράζων καὶ μεταφέρων ὁ ἔμπορος τὸν καφὲν προσέφερεν ὑπηρεσίαν, ἥς τὴν πληρωμὴν οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἀρνηθῇ· δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἀποζημιωθῇ ἐν μέρει διὰ τὴν ἀπώλειαν ταύτην;

Γέρω-Πέτρος.—Καὶ ἐὰν ὁ ἔμπορος δὲν ἔχῃ ἀρκετὰ χρήματα καὶ τὸν δανείσω, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἐσυντρόφευα μετ' αὐτοῦ. Πολλάκις λέγουν: ἂς κάμωμεν ὁμοῦ τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην.

Διδάσκαλος.—Ἀληθῶς. Καὶ ὅταν συντροφύσῃ τις οὕτως, συμφωνεῖ ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὅρους. Ἡ δὲ κάτοχος τοῦ κεφαλαίου ζητεῖ νὰ μοιράσῃ τὰ κέρδη καὶ τὰς ζημίας· ἡ λέγει· ἐπειδὴ θὰ διευθύνῃς τὴν ἐπιχείρησιν, καὶ ἐγὼ δὲ μόνον τὰ χρήματα προσφέρω, θὰ καταγίνωμαι δὲ συγχρόνως καὶ εἰς ἄλλας ἐργασίας, εὐχαριστοῦμαι μὲ 12 %. Ἐπειδὴ θὰ διευθύνῃς τὸ κεφάλαιον εἶναι δίκαιον νὰ λάβῃς (ἀφοῦ πληρώσῃς εἰς ἐμὲ 12 %) ὅλον τὸ κέρδος· ἐξ ἄλλου μέρους, ἐπειδὴ δὲν λαμβάνω μέρος εἰς τὴν διευθύνειν τῆς ἐπιχειρήσεως, δὲν θέλω νὰ ἐκτεθῶ εἰς τὰς ζημίας ἀς ἡ ἀμέλεια ἢ ἡ ἀνικανότης σου δύναται νὰ ἐπιφέρει. Ὡστε ἰδοὺ τὰ κεφάλαιά μου· κερδίσης ἢ ὅχι, εἶναι τὸ αὐτὸ δι' ἐμὲ, διότι θὰ μοὶ δώσῃς πάντοτε 12 % κατ' ἔτος.

Γέρω-Πέτρος.—Ὁ ἰδιοκτῆτης ποσοῦ 10,000 δρ. εἴτε ἀγοράσῃ κτῆμα, εἴτε οἰκίαν, εἴτε τὰς ἐμπορευθῇ, εἴτε δανείσῃ τὰς 10,000 ταύτας δραχμῶν εἰς ἄλλον τινὰ, πρέπει πάντοτε τὰ χρήματα ταῦτα νὰ τῷ ἀποφέρωσι τι, ἐνοίκιον,

κέρδος ἢ τόκον· ἄλλως, ἢ οὐδεὶς θὰ οἰκονόμει τι, ἢ, ὅπερ λίαν λυπηρὸν, ἕκαστος θὰ ἔκρυπτε τὰ οἰκονομηθέντα χρήματα. Ὡστε, εἶναι βέβαιον ὅτι ἄνευ κεφαλαίου οὐδὲν εἶναι δυνατόν νὰ γείνη, καὶ ὅτι εἶναι εὐτύχημα νὰ ἔχῃ τις πίστωσιν, νὰ δύναται νὰ δανείζηται ὑπόταν θέλῃ καὶ νὰ πληρῶνῃ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην εὐχαρίστως.

Διδάσκαλος.—Μετὰ πολλῆς μάλιστα εὐχαρίστησεως, διότι ὁ ξυλουργὸς ὁ στερούμενος σανίδων, ὁ σιδηρουργὸς ὁ στερούμενος σιδήρου, πῶς θὰ εἰργάζοντο; Τὸ κεφάλαιον ὅπερ δανείζονται τοῖς ἐπιτρέπει νὰ παράγωσιν ἐμπορεύματα, ἢ, ὡς λέγουσι, νὰ κερδίζωσι χρήματα, καὶ δίδουσιν εὐγνωμόνως μικρὸν μέρος τοῦ κέρδους των εἰς ἀντάλλαγμα τοῦ δανείου, δι' οὗ ἠδυνήθησαν νὰ πραγματοποιήσωσι τὸ κέρδος τοῦτο. Τὸ ἀντάλλαγμα τοῦτο εἶναι πληρωμὴ ὑπηρεσίας. Ὁ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην παρασχὼν, ἐστερήθη ἐπὶ τινα καιρὸν τοῦ κεφαλαίου του· ἡ στέρησις αὕτη ἀξίζει ἀποζημιώσιν. Ὁ ζητῶν νὰ δανεισθῇ χρήματα δωρεάν (ἐκτὸς ἐὰν χάριν φιλίας πράξῃ τις τοῦτο), πράττει τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἐξήτει δωρεάν ὑποδήματα: πᾶσα ἐργασία καὶ ὑπηρεσία ἔχει δικαίωμα ἀντιμισθίας.

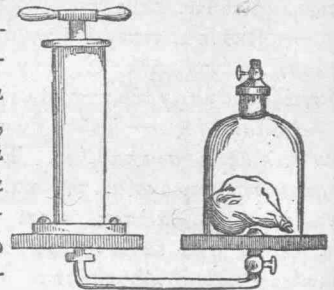
"Ἐπειτὰ συνέχισα.

A. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΚΗΡΙΟΥ

Συνέχεια· τῆς σελ. 658.

Ἀρκετὰ εἵπομεν περὶ τῆς βαρύτητος τοῦ ἀέρος. Πρέπει νὰ σᾶς ὁμιλήσω ἤδη καὶ περὶ ἄλλης αὐτοῦ ιδιότητος. Ὅτε ἐσχάτως σᾶς ἐκανονόβλησα διὰ τοῦ αὐτοσχεδίου μου πυροβόλου, εἰδετε ὅτι τὸ ἐν στούπωμα τοῦ σωλήνος ἐσπρώχθη ἐντὸς αὐτοῦ ἡμισυν δάκτυλον, ἢ τρία τέταρτα τοῦ δακτύλου, πρὶν ἢ τὸ ἄλλο ἐκτιναχθῇ. Τοῦτο γίνεται διότι ὁ ἀὴρ εἶναι ἐλαστικός· καὶ δι' αὐτὴν του τὴν ἐλαστικότητα κατωρθώσαμεν νὰ πυκνώσωμεν διὰ τῆς πνευματικῆς ἀντλίας τὰ ἀτμοσφαιρικά μέρη ἐντὸς τῆς χαλκῆς φιάλης. Θέλω νὰ σᾶς δώσω νέαν ἀπόδειξιν τῆς θαυμασίας ταύτης ἐλαστικότητος τοῦ ἀέρος. Λαμβάνω λοιπὸν ἐν περιβάλλωμῃ, τὴν μεμβράναν ταύτην φέρ' εἰπεῖν, ἥτις δύναται νὰ περιλάβῃ ἀέρα, ἥτις δὲ δύναται καὶ νὰ συσταλῇ καὶ νὰ ὀγκωθῇ, καὶ ἐπομένως νὰ μᾶς διδῇ τὸ μέτρον τῆς ἐλαστικότητος τοῦ περιεχομένου. Εἰς τὴν φούσκαν ταύτην ἐγκλείω ὀλίγην ποσότητα ἀέρος, καὶ τὴν θέτω ὑπὸ τὸν κῶδωνα τῆς πνευματικῆς ἀντλίας. Καθ' ὅσον λοιπὸν ἀφαιρῶ τὸν ἐντὸς τῆς φούσκας ἀέρα, καὶ ἐπομέ-

Σχ. 46.